

Mariana MARIN (10 februarie 1956, București – 31 martie 2003, București) a absolvit, în 1980, Facultatea de Litere a Universității din București (secția română-engleză), în studenție fiind membră a Cenaclului de Luni. Debutează un an mai târziu cu *Un război de o sută de ani*, distins cu premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru debut, iar în 1982 este coautoare a unuia dintre cele două volume colective legendare ale Generației 80, *Cinci*. A fost profesoară de gimnaziu vreme de aproape un deceniu. În 1990 ajunge la Paris, de unde se va întoarce devenind redactor la „Contrapunct”, revistă fondată la câteva zile după Revoluția din decembrie 1989. Se îmbolnăvește de tuberculoză, de care se tratează în sanatoriul de la Moroieni. Revenită în București, publică, în 1999, una dintre cele mai puternice și mai tulburătoare cărți de poezie de la sfârșitul secolului trecut, *Mutilarea artistului la tinerețe*, pentru care îi este decernat Premiul Uniunii Scriitorilor din România și Premiul ASPRO. Moare în primăvara lui 2003, în urma unui accident vascular cerebral.

Antume: *Un război de o sută de ani*, Albatros, 1981; Axa, 2001; *Cinci*, Litera, 1982 (antologie colectivă, avându-i coautori pe Romulus Bucur, Bogdan Ghiu, Alexandru Mușina și Ion Bogdan Lefter, cu ilustrații de Tudor Jebeleanu); *Aripa secretă*, Cartea Românească, 1986; *Atelierele*, Cartea Românească, 1990; *Mutilarea artistului la tinerețe*, Editura Muzeului Literaturii Române, 1999; *Zestrea de aur*, Editura Muzeului Literaturii Române, 2002 (integrala poetică, inclusiv douăzeci și unu de poeme inedite).

Postume: *Scrisoare deschisă*, Editura Casa Radio, 2014 (audiobook cuprinzând 27 de poeme rostite la radio între 1991 și 2002); *O singurătate feroce*, Editura Tracus Arte, 2015 (antologie alcătuită de Teodor Dună); *La întretăierea drumurilor comerciale*, Editura Cartier, 2021 (antologie alcătuită de Claudiu Komartin).

„Poezia [Marianei Marin] se vrea în primul rând un document de conștiință, poemul e «o ființă morală», «confuzia» dintre etic și estetic este un punct de program creator. Rezultă un lirism al patosului reflexiv, în care tonul fundamental elegiac, dar și ironic-sarcastic, e decisiv.”

Ion POP

MARIANA MARIN

LA ÎNTRETĂIEREA DRUMURILOR COMERCIALE

Antologie de versuri

CARTIER POPULAR

Mă grăbesc înspre moarte
fără un înțeles anume,
fără rochie de mireasă,
fără zestrea de aur.
Fără mine.
Mă grăbesc senină
și amafă
de-a latul patriei.

Parcă ar fi fost mâine.

Cuprins

Câteva note ale antologatorului.....	5
<i>Un război de o sută de ani (1981)</i>	
Sângeroșii utopiști.....	10
din epoca foiletonistică.....	10
O nuia de sticlă.....	13
Unic poem de dragoste.....	14
Pe malul liniștit al vulcanului	15
Narațiune	17
Apel în sala de disecție.....	18
10 februarie, sâmbătă seara.....	20
Nebunia de a gusta trandafir.....	21
Nunta.....	22
Trăiesc	23
Dreptul cenușii	24
Blow-up.....	25
Poem de dragoste.....	26
Vechi cântec de dragoste	28
6 octombrie.....	29
Campionat de popice	30
Jocul.....	32
Blocadă continentală.....	33
Utopii și alte poeme de dragoste	35
Dăscălița	36
Istorie murdară	37
Poem de dragoste.....	38
Pasarela (o artă poetică)	39
* * *	41

Camera cu fereastră spre mare.....	42
Un măr dulce, dulce.....	44
Ieșirea la mare.....	46
Bruta.....	48
Ultimul poem de dragoste în grădina de trandafir.....	51
Orbirea.....	54
Poem de dragoste.....	56
Campanie la miazănoapte.....	57
Aripa secretă (1986)	
Aripa secretă.....	58
Mantaua unui poem de dragoste.....	59
Scaieți verzi.....	61
Media Vita in Morte Sumus.....	62
Anul acesta cireșele.....	63
Prinsengracht 263.....	65
Elegie.....	66
Asistența de noapte.....	67
Sonderkommando.....	68
Destin.....	69
Elegie.....	70
Elegie.....	71
În primele ore ale dimineții.....	72
Elegie.....	73
Gheruța.....	74
Din jurnalul Annei.....	75
Limba scrisă sub pleoape.....	76
M.M.....	77
Ascultând veștile.....	78
Vorbește A.F.....	79
Mansardă.....	80

Mesajul Annei.....	81
Nachtlied.....	82
Glasul Annei sub nivelul mării.....	83
Singură, liniștită.....	84

Atelierele (1990)

Elegie I.....	86
Castelul de apă.....	87
Terapeutică din anii ciumei.....	88
Pumaho (10 și 15 a.m. la gara obor).....	90
Săptămâna Patimilor.....	93
Leprozeria.....	94
O caldă înțelegere umană.....	96
Poem de dragoste.....	98
Casa morții.....	99
Iluminări.....	100
Fără ei.....	101
Elegie III.....	102
Elegie VII.....	104
Elegie IX.....	105
Elegie X.....	106
Elegie XI.....	107
Elegie XII.....	108
Elegie XIV.....	109
Elegie XV.....	110
Elegie XVII.....	111
Elegie XVIII.....	112
Elegie XIX.....	113
Scrisorile lui Emil.....	114
Poeți, pictori, prozatori (cel mai frumos poem de dragoste al lumii).....	119

Poemul despre absență	121
La etajul 5.....	122
Atelierele	123

Mutilarea artistului la tinerețe (1999)

Zece mii de spânzurători.....	125
Contractul social e bun de la natură?	127
Elegie	129
Instrucție.....	130
Tinerețe fără de artă.....	131
Dark ages	133
Despărțirea.....	135
Elegie	137
Puntea măgarilor, podul minciunilor	138
Conserva.....	139
Putregaiul.....	140
Naiva închipuită	141
Elegie	142
Calea de acces.....	143
Semnul	144
Câinele andaluz	146
Poemul de dragoste.....	147
Punct	148
Conspirația tăcerii.....	149
Filipică.....	150
Poem de dragoste.....	151
Năpârca	152
Lupta cu utopia	153
Stăpânița	154
Poem de dragoste.....	155
Poem de dragoste.....	156

Jumătate în jumătate	157
Elegie balcanică.....	158
Poem de dragoste.....	159
Casa	160
Capătul.....	161
Orez cu lapte în Praterstrasse	162
Elegie	163
Mutilarea artistului la tinerețe	164
O aștept și nu este atât de înspăimântătoare pe cât o credeam	166

Zestrea de aur (2002)

Trifoi cu patru foi	167
Copilul Fram, ursul polar.....	168
Sarcofag.....	169
Spitalul cu aripi.....	170
Zestrea de aur.....	171
Seducție	173
Mama focului	174
Scadența	175
Caverna	176
Acasă.....	177
Elegie	178

Sângeroșii utopiști*din epoca foiletonistică¹**Lui Nicolae Manolescu*

și a bătut ceasul din turn
și ei s-au ridicat de la masă;

și a strălucit ceasul pe mâna marelui pădurar
și ei au început vânătoarea;

și a țipat ceasul de fier
și ei și-au șlefuit unghiile.

Nu-ți fie teamă, cititorule!

Am părăsit convenția cocoșată a trecerii timpului.

Râd de ceasul din turn, de ceasul de mână,
de ceasul de aur, de ceasul de fier...

În altă parte ne va purta sărmana pasăre
pre versuri tocmită.

¹ Totuși, de-a lungul deceniilor de tranziție, această cultură n-a zăcut în somn, ci tocmai în timpul descompunerii și al aparentei sale autoabandonări săvârșite prin artiști, profesori și foiletoniști a cunoscut o stare de cea mai ascuțită vigilență și autoanaliză. Chiar în miezul perioadei de inflorire a foiletonului existau pretutindeni grupe izolate și mici, decise să rămână devotate spiritului și să se străduiască din răspuneri pentru a salva până după scurgerea acestei perioade un grăunte din tradiția sănătoasă, bunele moravuri, metodele și conștiința intelectuală.

(HERMANN HESSE, *Jocul cu mărgelile de sticlă*)

Cenușa de sub aripa ei sunt și nu de cenușă mă tem.
Nu de arc, nu de săgeată mă tem.

Râd de ceasul din turn, de ceasul de mână,
de ceasul cu cuc!

Te țin de mână atât de strâns nu pentru că
te-aș putea pierde.

Nu ai unde merge. Nimeni nu călătorește, cititorule!
Numai trupul – un ochi vast.

Numai trupul – privit de un ochi fix.

Numai trupul – înghițit de o gură care vede.

Eu te privesc atât de atent

nu pentru că aș vedea în oasele tale o statuie de sânge.

Nu pentru asta te privesc atât de atent.

Nu te mai teme, cititorule!

și a bătut ceasul din turn

și ei au sfârșit vânătoarea;

și a strălucit ceasul pe mâna marelui pădurar

și ei s-au așezat la masă;

și a țipat ceasul de fier

și ei au adormit în unghiile lor istorice.

Ea a deschis ușa cu gesturi mici

dar adevărul e că nu a mai găsit nimic

din ultimii cititori rătăciți în sala de lectură.

Un război de o sută de ani, i-au surâs

și a bătut ceasul din turn

și ei s-au ridicat de la masă;

și a strălucit ceasul pe mâna marelui pădurar

și ei au început vânătoarea;

Un război de o sută de ani!

Râdem de ceasul din turn, de ceasul de mână
de ceasul de aur, de ceasul de fier...

Numai trupul – înghițit de o gură care vede.

O nuia de sticlă

În fiecare dimineță se trezea cu un singur gând.

Mult timp a trăit așa.

Își lovea memoria cu o nuia de sticlă.

O pune la fiert.

O arăta tuturor, doar-doar va spune cineva:

iată glorioasa victorie a celui slab

și singură pasărea va îngheța în zborul ei sunător...

Își vopsea mâinile, fața, duminicile.

Iarna refuza să mănânce salată.

Răsturna cărțile bibliotecii până când ele începeau
să sufere.

Despre boală citise la 17 ani totul

(i se părea o șansă).

Despre iubire la fel.

Mânia ei:

o corabie cu pânze în mijlocul camerei.

Nebunia ei:

corbi, câți mai mulți corbi

și statuia celebră din piață.

Perversiunea ei:

scâncetul unui robinet sinucigaș.

Nebunia ei:

un război de zăpadă.

A trăit așa mult, mult, mult timp.

Și în fiecare dimineță se trezea cu un singur gând.

Unic poem de dragoste

Încerc să fac o reconstituire pașnică a vieții mele
(ah tandrul sfâșietorul repedele poem).
Privesc camera albă, o miros, o pipăi și nu urlu,
până când ea se golește de aer
și îmi pune în brațe un maldăr de texte îngălbenite.
Fac un gest scurt cu mâna dreaptă.
Spaima că pot exista fără mâna mea dreaptă
mă tulbură mai mult decât noaptea friguroasă a nașterii.
Nu mai fac nici un gest cu mâna stângă.
Privesc camera albă (privesc camera albă)
și știu: îngălbenitele texte au gustul ierbii...

Acesta e un unic poem de dragoste, spun
Acesta e un poem de dragoste, urlu
cu gura plină de un verde pământ.

(încerc să fac o reconstituire pașnică a vieții mele.)

Pe malul liniștit al vulcanului

În fiecare zi prietenii îmi aduceau o altă imagine
a lumii:

– la început totul era o imensă cupolă de gheață
pe care vulturii orbi o purtau pe spinările lor
lunecoase;

la început a fost o timidă bătaie din palme
pe malul liniștit al vulcanului;
la început a fost dreptul cenușii
și spaima unei voci ascuțite,
într-o lumină uscată,
căutându-ne...

Începusem să ascult din nou zgomotul surd
al evenimentelor.

În camera cu pereții muzicali
eram stăpâna unei frumoase colecții de identități.
Prietenii au obosit să-și tot caute în arhive
vârsta de aur.

– Totul va fi de acum de vânzare, spuneau
și își numărau în cor degetele
în fața unei micuțe sonerii muzicale...
Sentimentele s-au învechit mai repede
decât mersul împiedicat al bunicii în jurul globului
(vom inventa singuri-singurei calendarul,
abecedarul, planetariul,
groparul, singuri-singurei...)
și bunica n-a mai aflat nimic
despre ce s-a întâmplat într-o gară pustie

la ora 19 și 20.

La marginea orașului sentimentele aveau capul retezat.

—Și să dizolve Roma în Tiberu!

Soarele va continua să răsară cât mai aproape
de adevăr

și viața mea va fi ultima minune a lumii!

La început spaima nu apărea pe fața oricui;

nici nu se încurca printre atâtea vorbe.

Își întindea palide brațele

și fil fil

luneca liniștit,

deasupra apelor...

Narațiune

Aș vrea să fii moartă, mi-a spus.

Să fii moartă.

Statuia celebră mă privea cu ochi ai domo ochiului meu.

Tramvaiul cu maici trecea prin piață

sfidând explozia sentimentelor

și ele îmi sfârtecau biografia.

Aș putea mărturisi că în aceeași secundă

(că în exact aceeași secundă)

cineva a ieșit din creierul meu

și a început să fugă pe stradă

deși se auzeau împușcături

și începuse furtuna

